

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2022. gada 5. maijā*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Sociālā politika – LESD 157. pants – 33. protokols – Vienlīdzīga attieksme pret vīriešiem un sievietēm nodarbinātības un profesijas jautājumos – Direktīva 2006/54/EK – 5. panta c) punkts un 12. pants – Netiešas diskriminācijas dzimuma dēļ aizliegums – Nodarbinātības sociālā nodrošinājuma sistēma, kas piemērojama pēc datuma, uz kuru attiecas minētais protokols un tā 12. pants – Ierēdņu vecuma pensijas – Valsts tiesiskais regulējums, kurā paredzēta vecuma pensiju ikgadējā indeksācija – Degresīva indeksācija atkarībā no vecuma pensijas apmēra ar pilnīgu izslēgšanu, pārsniedzot noteiktu pensijas apmēru – Pamatojumi

Lietā C-405/20

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Verwaltungsgerichtshof* (Augstākā administratīvā tiesa, Austrija) iesniedza ar 2020. gada 31. jūlija lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2020. gada 28. augustā, tiesvedībā

EB,

JS,

DP

pret

Versicherungsanstalt öffentlich Bediensteter, Eisenbahnen und Bergbau (BVAEB),

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], Tiesas priekšsēdētāja vietnieks L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], kas pilda pirmās palātas tiesneša pienākumus, tiesneši I. Ziemele, T. fon Danvics [*T. von Danwitz*] (referents) un P. Dž. Švirebs [*P. G. Xuereb*],

ģenerālvokāts: A. Rants [*A. Rantos*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

* Tiesvedības valoda – vācu.

nemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- JS un EB vārdā – *M. Riedl, Rechtsanwalt*,
- DP vārdā – *M. Riedl, Rechtsanwalt*, un viņš pats savā vārdā.
- Austrijas valdības vārdā – *J. Schmoll* un *C. Leeb*, pārstāves,
- Eiropas Komisijas vārdā – *B.-R. Killmann* un *A. Szmytkowska*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2022. gada 27. janvāra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt LESD 157. pantu, LESD pievienoto Protokolu (Nr. 33) par Līguma par Eiropas Savienības darbību 157. pantu (turpmāk tekstā – “33. protokols”), kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/54/EK (2006. gada 5. jūlijs) par tāda principa īstenošanu, kas paredz vienlīdzīgas iespējas un attieksmi pret vīriešiem un sievietēm nodarbinātības un profesijas jautājumos (OV 2006, L 204, 23. lpp.), 5. un 12. pantu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar trim tiesvedībām attiecīgi starp EB, JS un DP, no vienas puses, un *Versicherungsanstalt öffentlich Bediensteter, Eisenbahnen und Bergbau (BVAEB)* (Valsts iestāžu, dzelzceļu un ieguves rūpniecības nozares ierēdņu un darbinieku slimokase, Austrija) par vecuma pensiju ikgadējo indeksāciju.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 33. protokolā ir noteikts:

“[LESD] 157. pantā pabalstus, kas saistīti ar sociālā nodrošinājuma sistēmu, neuzskata par atalgojumu tādā gadījumā, ja un ciktāl tie attiecas uz nodarbinātības laiku pirms 1990. gada 17. maija, izņemot gadījumus, kad darba ņēmēji vai to pārstāvji pirms šā datuma ir uzsākuši tiesvedību vai cēluši līdzvērtīgu prasību saskaņā ar attiecīgajiem valsts tiesību aktiem.”

- 4 Atbilstoši Direktīvas 2006/54 1. pantam:

“Šīs direktīvas mērķis ir nodrošināt tāda principa īstenošanu, kas paredz vienlīdzīgas iespējas un attieksmi pret vīriešiem un sievietēm nodarbinātības un profesijas jautājumos.

Tālab tajā ietverti noteikumi, lai īstenotu vienlīdzības principu attiecībā uz:

[..]

c) nodarbinātības sociālā nodrošinājuma sistēmām.

[..]”

5 Šīs direktīvas 2. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

- a) “tieša diskriminācija”: ja attieksme pret vienu personu ir mazāk labvēlīga dzimuma dēļ, nekā attieksme pret kādu citu ir, ir bijusi vai būtu bijusi līdzīgā situācijā.
- b) “netieša diskriminācija”: ja šķietami neitrāls noteikums, kritērijs vai prakse nostāda viena dzimuma personas īpaši nelabvēlīgā situācijā salīdzinājumā ar otra dzimuma personām, ja vien minētais noteikums, kritērijs vai prakse nav objektīvi attaisnojams ar tiesisku mērķi un ja vien tas nav atbilstīgs un vajadzīgs līdzeklis šāda mērķa sasniegšanai;

[..]

f) “nodarbinātības sociālā nodrošinājuma sistēmas”: tādas sistēmas, kas nav reglamentētas Padomes Direktīvā 79/7/EEK (1978. gada 19. decembris) par pakāpenisku vienlīdzīgas attieksmes principa pret vīriešiem un sievietēm īstenošanu sociālā nodrošinājuma jautājumos [(OV 1979, L 6, 24. lpp.)], kuru nolūks ir nodrošināt uzņēmuma vai uzņēmumu grupas, tautsaimniecības nozares vai profesijas vai profesiju grupas darba ņēmējiem – darbiniekiem vai pašnodarbinātām personām – pabalstus, lai papildinātu ar likumu noteiktajā sociālā nodrošinājuma sistēmā paredzētos pabalstus vai tos aizstātu neatkarīgi no tā, vai dalība šādā sistēmā ir obligāta vai pēc izvēles.”

6 Saskaņā ar minētās direktīvas 3. pantu “Pozitīva rīcība”:

“Dalībvalstis var saglabāt vai pieņemt pasākumus [LESD 157. panta 4. punkta] nozīmē, lai praktiski darba dzīvē nodrošinātu pilnīgu līdztiesību starp vīriešiem un sievietēm.”

7 Šīs direktīvas II sadaļas 2. nodaļā “Vienlīdzīga attieksme nodarbinātības sociālā nodrošinājuma sistēmās” tostarp ir ietverts tās 5. un 12. pants.

8 Saskaņā ar Direktīvas 2006/54 5. pantu “Diskriminācijas aizliegums”:

“Neskarot 4. pantu, nepastāv ne tieša, ne netieša diskriminācija dzimuma dēļ nodarbinātības sociālā nodrošinājuma sistēmās, jo īpaši attiecībā uz:

- a) šādu sistēmu darbības apjomu un pieejas nosacījumiem;
- b) pienākumu veikt iemaksas un iemaksu aprēķināšanu;
- c) pabalstu aprēķināšanu, ietverot piemaksas, kas maksājamas attiecībā uz laulāto vai apgādājamiem, un nosacījumiem, kas reglamentē termiņus, kuros ir tiesības uz pabalstiem, un to saglabāšanu.”

9 Šīs direktīvas 12. pantā “Atpakaļejošs spēks” ir noteikts:

“1. Visi pasākumi, ar ko šo nodaļu īsteno attiecībā uz darbiniekiem, attiecas uz visiem pabalstiem atbilstoši nodarbinātības sociālā nodrošinājuma sistēmai par nodarbinātības laikposmiem pēc

1990. gada 17. maija, un tos piemēro ar atpakaļejošu spēku līdz minētajam datumam, neskarot darbiniekus un tos, kuri saskaņā ar tiem ceļ prasību, ja pirms minētā datuma ir ierosināta lietas izskatīšana vai celta līdzvērtīga prasība saskaņā ar dalībvalsts tiesību aktiem. Tādā gadījumā īstenošanas pasākumus piemēro ar atpakaļejošu spēku līdz 1976. gada 8. aprīlim, un tie attiecas uz visiem pabalstiem par nodarbinātības laikposmiem pēc minētā datuma. Tajās dalībvalstīs, kas [Savienībai] pievienojās pēc 1976. gada 8. aprīļa un pirms 1990. gada 17. maija, minēto datumu aizstāj ar datumu, kurā attiecīgajās dalībvalstīs sāk piemērot [LESD 157. pantu].

2. Otrais teikums 1. punktā neliedz tos dalībvalstu noteikumus, kas attiecas uz termiņiem lietu ierosināšanai saskaņā ar dalībvalstu tiesību aktiem, piemērošanu darbiniekiem vai tiem, kas aizstāv viņu tiesības, kuri ierosina tiesvedību vai cēla līdzvērtīgu prasību saskaņā ar dalībvalsts tiesību aktiem līdz 1990. gada 17. maijam, ja minētie noteikumi šā veida lietās nav neizdevīgāki kā līdzīgās lietās, kas ir dalībvalsts kompetencē, un ja ar tiem nepadara neiespējamu to tiesību īstenošanu praksē, kas piešķirtas ar [Savienības] tiesību aktiem.

3. Dalībvalstīs, kas pievienojās pēc 1990. gada 17. maija un kas 1994. gada 1. janvārī bija līgumslēdzējas puses Līgumā par Eiropas Ekonomikas zonu, 1. punkta pirmajā teikumā minēto datumu “1990. gada 17. maijs” aizstāj ar “1994. gada 1. janvāris”.

4. Attiecībā uz pārējām dalībvalstīm, kas pievienojās pēc 1990. gada 17. maija, 1. un 2. punktā minēto datumu “1990. gada 17. maijs” aizstāj ar datumu, kurā attiecīgajās dalībvalstīs sāk piemērot [LESD 157. pantu].”

Austrijas tiesības

- 10 1965. gada 18. novembra *Bundesgesetz über die Pensionsansprüche der Bundesbeamten, ihrer Hinterbliebenen und Angehörigen (Pensionsgesetz 1965)* (Federālais likums par federālo ierēdņu, viņu pārdzīvojušo un citu ģimenes locekļu tiesībām uz pensiju; 1965. gada Pensiju likums; *BGBl.*, 340/1965), redakcijā, kas bija spēkā pamatlietu faktu norises laikā (turpmāk tekstā – “1965. gada Pensiju likums”), 41. pantā ir noteikts:

“[..]

(2) Vecuma un apgādnieka zaudējuma pensijas, kas izmaksājamas saskaņā ar šo likumu [..], ir jāindeksē tajā pašā laikā un tādā pašā apmērā kā pensijas, kas tiek izmaksātas saskaņā ar likumā noteikto pensiju apdrošināšanas sistēmu,

1. ja tiesības uz pensiju jau ir uzkrājušās pirms attiecīgā gada 1. janvāra,

[..]

(4) Pensiju indeksācijas metodi, kas noteikta [*Allgemeines Sozialversicherungsgesetz* (Vispārējais sociālā nodrošinājuma likums)] 711. pantā, 2018. kalendārajam gadam piemēro pēc analogijas [..]. Gadījumā, ja pensija tiek palielināta saskaņā ar [Vispārējā sociālā nodrošinājuma likuma] 711. panta 1. punkta 2. apakšpunktu, visa palielinājuma summa ir jāieskaita vecuma vai apgādnieka zaudējuma pensijā.”

- 11 Vispārējā likuma par sociālo nodrošinājumu, redakcijā, kas bija spēkā pamatlietu faktu rašanās laikā (turpmāk tekstā – “ASVG”), 108.f pantā ir paredzēts:

“(1) Federālais sociālā nodrošinājuma, paaudžu lietu un patērētāju tiesību aizsardzības ministrs katram kalendārajam gadam nosaka indeksācijas koeficientu, ņemot vērā atsaucēs vērtību.

(2) Atsaucēs vērtība ir nosakāma tā, lai pensiju paaugstināšana, pamatojoties uz indeksāciju atbilstoši atsaucēs vērtībai, atbilstu 3. punktā minētajam patēriņa cenu pieaugumam. To noapaļo līdz trim cipariem aiz komata.

(3) Patēriņa cenu pieaugums tiek noskaidrots, pamatojoties uz vidējo pieaugumu divpadsmit kalendārajos mēnešos līdz gada pirms indeksācijas gada jūlijam, izmantojot 2000. gada patēriņa cenu indeksu vai to aizstājošu indeksu. Šim nolūkam ir jāaprēķina *Statistik Austria* [(Austrijas Statistikas institūts, Austrija)] publicēto gada inflācijas likmju vidējā aritmētiskā vērtība aprēķina periodam.”

- 12 ASVG 108.h pants ir izteikts šādi:

“(1) No katra gada 1. janvāra

a) visas pensijas, kuras maksā pensiju apdrošināšana un kuru atsaucēs diena (223. panta 2. punkts) ir pirms šā gada 1. janvāra,

[..]

tiek reizinātas ar indeksācijas koeficientu. [..]

(2) Indeksāciju, kas minēta 1. punktā, veic, pamatojoties uz pensiju, uz kuru bija radušās tiesības saskaņā ar tiesību normām, kas bija spēkā iepriekšējā gada 31. decembrī [..].”

- 13 ASVG 711. pantā ir noteikts:

“(1) Atkāpjoties no 108.h panta 1. punkta pirmā teikuma un 2. punkta, 2018. kalendārajā gadā pensiju palielinājumam neizmanto indeksācijas koeficientu, bet gan [to aprēķina] šādi: kopējo pensijas apmēru (2. punkts) palielina:

1. par 2,2 %, ja tas nepārsniedz 1500 EUR mēnesī;

2. par 33 EUR, ja tas [pārsniedz 1500 EUR mēnesī, bet] nepārsniedz 2000 EUR mēnesī;

3. par 1,6 %, ja tas pārsniedz 2000 EUR mēnesī, bet nepārsniedz 3355 EUR mēnesī;

4. ja tas pārsniedz 3355 EUR mēnesī, bet nepārsniedz 4980 EUR mēnesī, – par procenta likmi, kas starp minētajām vērtībām lineāri samazinās no 1,6 % līdz 0 %.

Palielinājumu nepiemēro, ja kopējie pensijas ienākumi pārsniedz 4980 EUR mēnesī.

[..]”

Pamatlietas un prejudiciālie jautājumi

- 14 Prasītāji pamatlietās – EB, JS un DP – ir trīs vīrieši, kas dzimuši pirms 1955. gada un Austrijā strādājuši kā federālie ierēdņi. Viņi pensionējās attiecīgi 2000., 2013. un 2006. gadā. 2017. gadā vecuma pensijas bruto summa pirmajam no šiem ierēdņiem bija 6872,43 EUR, otrajam – 4676,48 EUR un trešajam – 5713,22 EUR.
- 15 Katrs prasītājs pamatlietās lūdza *BVAEB* pārskatīt viņu vecuma pensijas apmēru no 2018. gada 1. janvāra. Šī iestāde konstatēja, ka EB un DP pensijas nevar tikt pārskatītas, jo tās pārsniedz *ASVG* 711. panta 1. punktā paredzēto ikmēneša maksimālo robežu – 4980 EUR. Attiecībā uz JS vecuma pensiju indeksācija tika noteikta, piemērojot 0,2989 % palielinājumu.
- 16 Katrs prasītājs pamatlietās cēla prasību *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa, Austrija), apgalvojot, ka ar 1965. gada Pensiju likuma 41. panta 4. punktu, lasot to kopsakarā ar *ASVG* 711. panta 1. punkta 4. apakšpunktu un pēdējo teikumu, ņemot vērā viņu pensijas apmēru, pilnībā (diviem no viņiem) vai gandrīz pilnībā (trešajam) tiek atņemta iespēja pārrēķināt šo apmēru, izraisot viņu netiešu diskrimināciju dzimuma dēļ, kas ir pretrunā Savienības tiesībām.
- 17 Prasību pamatojumam prasītāji pamatlietās norādīja, ka viņiem piemērojamais valsts tiesiskais regulējums pensiju indeksācijas jomā kopš 1995. gada ir pastāvīgi pasliktinājis viņu situāciju un ka no 2001. līdz 2017. gadam lielākas pensijas tika indeksētas tikai nedaudz. Turklāt viņi apgalvoja, ka šis tiesiskais regulējums rada netiešu diskrimināciju dzimuma dēļ un šajā ziņā iesniedza statistisku analīzi, saskaņā ar kuru personas, kas atbilstoši 1965. gada Pensiju likumam saņem vecuma pensijas, kuru ikmēneša apmērs pārsniedz 4980 EUR, ir 8417 vīrieši un 1040 sievietes, savukārt federālā civildienesta vecuma pensijas saņēmēju skaits bija 79 491 vīrietis un 22 470 sievietes.
- 18 *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa) noraidīja prasītāju pamatlietās prasības, uzskatot, ka pastāv attaisnojoši iemesli, kas ļauj noraidīt argumentu par diskrimināciju dzimuma dēļ. Attiecībā vienīgi uz EB un DP šī tiesa arī konstatēja, ka nav apstrīdēts, ka 1965. gada Pensiju likuma 41. panta 4. punkts, lasot to kopsakarā ar *ASVG* 711. panta 1. punkta pēdējo teikumu, skar daudz vairāk vīriešu nekā sieviešu.
- 19 Prasītāji pamatlietās vērsās iesniedzējtiesā – *Verwaltungsgerichtshof* (Augstākā administratīvā tiesa, Austrija) – un iesniedza revīzijas sūdzību par šiem nolēmumiem.
- 20 Iesniedzējtiesa uzskata, ka vecuma pensijas, ko saņēmuši prasītāji pamatlietās atbilstoši 1965. gada Pensiju likumam, tā kā viņi ir dzimuši pirms 1955. gada, ietilpst LESD 157. panta, 33. protokola un Direktīvas 2006/54 12. panta piemērošanas jomā. Minētajai tiesai attiecīgi rodas jautājums, pirmkārt, par prasības par vienlīdzīgu attieksmi pret vīriešiem un sievietēm, kas paredzēta šajā protokolā un minētajā Direktīvas 2006/54. pantā, kuri Austrijas Republikas gadījumā attiecas uz laikposmu pirms 1994. gada 1. janvāra, iespējamo ietekmi uz viņu prasībām. Minētā tiesa uzskata, ka tad, ja šo ierobežojumu varētu uzskatīt par piemērojamu tādiem pabalstu elementiem kā pensiju indeksācija, ko prasītāji pamatlietās ir apstrīdējuši, pat ja tikai daļēji, proporcionāli nostrādātajiem laikposmiem pirms 1994. gada 1. janvāra, Tiesas judikatūra, kas izriet it īpaši no 1993. gada 6. oktobra sprieduma *Ten Oever* (C-109/91, EU:C:1993:833), liecina par labu tādai interpretācijai, saskaņā ar kuru minētais ierobežojums nav piemērojams šādai indeksācijai un nevar liegt prasītājiem pamatlietās atsaukties uz prasību par vienlīdzīgu attieksmi pret vīriešiem un sievietēm.

- 21 Šajā ziņā iesniedzējtiesa norāda, otrkārt, ka, ņemot vērā attiecīgo valsts tiesisko regulējumu, pensionētiem federālajiem ierēdņiem, kuri saskaņā ar 1965. gada Pensiju likumu saņem ikmēneša bruto pensiju, kas pārsniedz noteiktu summu, pilnībā vai gandrīz pilnībā tika atteikta tās pārrēķināšana par 2018. gadu, pretēji personām, kuras saņem mazākas pensijas. Šāda nelabvēlīga situācija varētu būt diskriminācija dzimuma dēļ, ja tā attiecas uz daudz lielāku skaitu vīriešu nekā sievietēm. Minētā tiesa precīzē, ka kopš 1997. gada šo pensiju ikgadējā indeksācija vairs nav balstīta uz strādājošo ierēdņu atalgojuma izmaiņām, bet gan principā – pamatojoties uz 1965. gada Pensiju likuma 41. pantā ietvertu atsauci uz *ASVG* – uz inflācijas līmeni, lai nodrošinātu saņēmēju pirktspējas saglabāšanu. Lai gan šī sistēma tikusi izstrādāta kā tāda, kas ir piemērojama vispārīgi un ilgtermiņā, Austrijas likumdevējs esot regulāri izmantojis iespēju atsevišķos gados pieņemt noteikumus par atkāpēm no pensiju vispārējās indeksācijas atbilstoši inflācijai.
- 22 Attiecībā uz pensiju indeksāciju 2018. gadam minētā tiesa norāda, ka Austrijas valdība ir pamatojusi šo atkāpi ar sociālās komponentes esamību. *BVAEB* šo sociālo mērķi esot minējusi arī kā attaisnojumu iespējamai netiešai diskriminācijai, uzskatīdama, pirmkārt, ka tad, ja ik gadu piemērotu vienādu procentu, ātri parādītos “nepamatota plaīsa” starp vecuma pensiju līmeņiem un, otrkārt, visaugstākajām pensijām varētu piemērot zemāku indeksāciju, neapdraudot to saņēmēju labklājību vai dzīves līmeni; rezultātā šāda indeksācija visa valsts rīcībā esošā indeksācijas apjoma finansēšanas interesēs nebūtu nepieļaujama un būtu jāveic solidaritātes vārdā.
- 23 Iesniedzējtiesa tomēr vēlas noskaidrot, vai ar šiem iemesliem var tikt attaisnota iespējamā netiešā diskriminācija un vai ir ievērotas samērīguma principa prasības. It īpaši šai tiesai ir šaubas par valsts tiesiskā regulējuma par attiecīgo pensiju indeksāciju nepieciešamību, piemērotību un saskanību. Tādējādi tajā ietvertais pasākums attiecas tikai uz vecuma pensiju saņēmējiem un turklāt uz noteiktām šo saņēmēju kategorijām, lai gan pastāvot citi piemēroti sociālās politikas līdzekļi, piemēram, progresīvā ienākuma nodokļa likme, pārskaitījumi un citi ar nodokli finansēti palīdzības pabalsti. Turklāt saskaņā ar valsts tiesībām pensionētie federālie ierēdņi, uz kuriem attiecas 1965. gada Pensiju likuma 41. pants, atrodas īpašā situācijā, kas tos atšķir no personām, kuras saņem pensijas, uz kurām attiecas tādi sociālā nodrošinājuma noteikumi kā *ASVG*. Saskaņā ar *Verfassungsgerichtshof* (Konstitucionālā tiesa, Austrija) judikatūru šo ierēdņu vecuma pensijas būtu jāuzskata par publisko tiesību atlīdzību kā kompensāciju par pakalpojumiem, kas sniegti aktīvā dienesta laikā par darba tiesiskajām attiecībām mūža garumā. Ja saskaņā ar sociālā nodrošinājuma sistēmām izmaksātās pensijas ir balstītas uz finansēšanas no iemaksām principu, un tās ir jāmaksā apdrošināšanas iestādei, tad strādājošo ierēdņu iemaksas tiek veiktas valsts budžetā un 1965. gada Pensiju likuma pamatā esošā koncepcija neesot identiska šo sistēmu koncepcijai.
- 24 Iesniedzējtiesa arī norāda, ka valsts likumdevējs nav veicis tādu pašu “sociālās kompensēšanas” pasākumu attiecībā uz aktīvajā dienestā esošajiem ierēdņiem, kuri par 2018. gadu esot saņēmuši darba samaksas pieaugumu, kas lielāks par inflāciju bez degresivitātes, lai gūtu labumu no ekonomiskās izaugsmes. Tāpat šis likumdevējs uz vecuma pensijām, kas tiek izmaksātas saskaņā ar citām nodarbinātības sociālā nodrošinājuma sistēmām, piemēram, privātajām, neesot attiecinājis to pašu indeksācijas sistēmu, izņemot ierobežotu ar valsti saistītu uzņēmumu maksāto pensiju kategoriju. Šai tiesai rodas arī jautājums, vai, pārbaudot apgalvotā diskriminējošā pasākuma samērīgumu un saskaņotību, ir jāņem vērā apstākļi, ka šis pasākums nebija izolēts, jo prasītāji pamatlietās atsauca uz dažādu pensiju apmēra indeksācijas pasākumu, kas veikti pēc viņu pensionēšanās, kumulatīvo iedarbību.

- 25 Visbeidzot, iesniedzējtiesa norāda, ka *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa) ir paudusi – nelabvēlīga attieksme pret pensionāriem, kuri saņem lielākas pensijas, kas lielākoties ir vīrieši, ir jāizvērtē, ņemot vērā, ka vēsturiski sievietes ir bijušas nelabvēlīgākā situācijā, proti, mazāk pārstāvētas labāk atalgotos amatos. Iesniedzējtiesa jautā arī par sekām, kas izriet no šāda konstatējuma attiecībā uz pamatlietām.
- 26 Šādos apstākļos *Verwaltungsgerichtshof* (Augstākā administratīvā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai [1990. gada 17. maija spriedumā *Barber* (C-262/88, EU:C:1990:209)], [33. protokolā], kā arī Direktīvas [2006/54] 12. pantā paredzētais prasības par vienlīdzīgu attieksmi pret vīriešiem un sievietēm piemērošanas ierobežojums laikā ir jāinterpretē tādējādi, ka (Austrijas) pensionārs nevar pamatoti atsaukties uz vienlīdzīgas attieksmes principu vai var atsaukties uz to tikai daļēji, proti, vienīgi attiecībā uz pensijas daļu saistībā ar nodarbinātības periodiem pēc 1994. gada 1. janvāra (proporcionāli šiem periodiem), lai apgalvotu, ka viņš ir diskriminēts tādēļ, ka ir piemērots tāds tiesiskais regulējums par pamatlietās aplūkoto ierēdņu pensiju indeksāciju 2018. gadam?
- 2) Vai šī vienlīdzīgas attieksmes pret vīriešiem un sievietēm prasība (saskaņā ar LESD 157. pantu kopsakarā ar Direktīvas 2006/54 5. pantu) ir jāinterpretē tādējādi, ka tāda netieša nevienlīdzīga attieksme kā tā, kas attiecīgajā gadījumā izriet no pamatlietās piemērojamā tiesiskā regulējuma par pensiju indeksāciju 2018. gadam, ir attaisnojama, ņemot vērā arī jau agrāk veiktus līdzīgus pasākumus un to kumulatīvās iedarbības radītos ievērojamus zaudējumus salīdzinājumā ar pensiju patiesās vērtības indeksāciju atbilstoši inflācijai (attiecīgā gadījumā 25 % no patiesās vērtības), it īpaši:
- lai novērstu “plaisu” starp lielākām un mazākām pensijām (ko izraisītu regulāra indeksācija ar vienotu likmi), pat ja tā būtu tīri nomināla un vērtību attiecība starp pensijām paliktu nemainīga;
 - lai radītu vispārēju “sociālu komponenti” mazāko pensiju saņēmēju pirktspējas palielināšanai, lai gan a) šis mērķis būtu sasniedzams, arī neierobežojot lielāku pensiju indeksāciju, un b) likumdevējs šādu pasākumu neparedz līdzīgā veidā – arī pirktspējas palielināšanai, veicot aktīvā dienestā esošo ierēdņu mazāku ienākumu indeksāciju atbilstoši inflācijai (par sliktu aktīvā dienestā esošajiem ierēdņiem ar lielākiem ienākumiem), un nav paredzējis tiesisko regulējumu par līdzīgu iejaukšanos citu nodarbinātības sociālā nodrošinājuma sistēmu (bez valsts dalības) pensiju indeksācijā, lai (par sliktu lielāku pensiju indeksācijai) palielinātu mazāko pensiju saņēmēju pirktspēju;
 - lai uzturētu un finansētu “sistēmu”, lai gan ierēdņu pensijas izmaksā nevis apdrošināšanas iestāde no apdrošināšanas veidā organizētas un no iemaksām finansētas sistēmas, bet gan federācija kā pensionēto ierēdņu darba devējs – kā atlīdzību par veikto darbu, un tas nozīmē, ka izšķiroša nozīme galu galā būtu nevis kādas sistēmas uzturēšanai vai finansēšanai, bet vienīgi budžeta apsvērumiem;
 - tādēļ, ka statistiski pārāk liels vīriešu īpatsvars to personu kategorijā, kuras saņem lielākas vecuma pensijas, ir uzskatāms par sekām tam, ka sievietēm vēsturiski netika nodrošinātas vienlīdzīgas iespējas nodarbinātības un profesijas jomā, kas ir patstāvīgs attaisnojošs iemesls vai (vēl pirms tam) jau sākotnēji izslēdz pieņemumu par vīriešu netiešu diskrimināciju dzimuma dēļ Direktīvas 2006/54 izpratnē; vai

- tādēļ, ka šis tiesiskais regulējums ir pieļaujams kā pozitīva rīcība LESD 157. panta 4. punkta izpratnē?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 27 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai 33. protokols un Direktīvas 2006/54 12. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka šajās tiesību normās paredzētais vienlīdzīgas attieksmes pret vīriešiem un sievietēm principa iedarbības laikā ierobežojums ir piemērojams valsts tiesiskajam regulējumam, kurā ir paredzēta tādu vecuma pensiju ikgadēja indeksācija, kuras tiek maksātas atbilstoši nodarbinātības sociālā nodrošinājuma sistēmai, kas piemērojama pēc minētajās tiesību normās paredzētā datuma.
- 28 Vispirms ir jāatgādina, ka LESD 157. pantā ir nostiprināts princips, ka vīrieši un sievietes par vienādu vai vienādi vērtīgu darbu saņem vienādu darba samaksu.
- 29 Savukārt Direktīvā 2006/54 atbilstoši tās 1. pantam ir ietvertas tiesību normas, kuru mērķis ir īstenot vienlīdzīgas attieksmes pret vīriešiem un sievietēm principu it īpaši attiecībā uz nodarbinātības sociālā nodrošinājuma sistēmām.
- 30 Kā izriet no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu un kā Tiesa to jau ir konstatējusi, tāda vecuma pensija kā Austrijas federālā civildienesta ierēdņu pensija, kas tiek maksāta saskaņā ar 1965. gada Pensiju likumu, ietilpst, pirmām kārtām, jēdzienā “darba samaksa” LESD 157. panta izpratnē tādēļ, ka tās apmērs ir atkarīgs no dienesta laikposmiem un pielīdzināmiem laikposmiem, kā arī no ierēdņa atalgojuma, ko viņš saņēmis, un ka šī pensija ir nākotnes maksājums naudā, ko darba devējs ir izmaksājis saviem darba ņēmējiem tiešā saistībā ar nodarbinātības attiecībām starp tiem. Proti, minētā pensija valsts tiesībās ir uzskatāma par darba samaksu, ko turpina maksāt atbilstoši dienesta attiecībām, kas turpinās pēc tam, kad ierēdnis ir pensionējies (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 21. janvāris, *Felber*, C-529/13, EU:C:2015:20, 23. punkts).
- 31 Otrām kārtām, šāda pensija tiek izmaksāta saskaņā ar “nodarbinātības sociālā nodrošinājuma sistēmu” Direktīvas 2006/54 2. panta 1. punkta f) apakšpunkta izpratnē, kurā konkrētas profesionālās nozares darba ņēmējiem tiek sniegti pabalsti, kas paredzēti, lai aizstātu likumā noteiktās sociālā nodrošinājuma sistēmas pabalstus. Proti, Austrijā federālie ierēdņi ir izslēgti no pensiju apdrošināšanas sistēmas, kas izveidota ar ASVG, jo tie ir nodarbināti federācijas civildienestā, ciktāl viņu darba tiesiskās attiecības tiem sniedz tiesības uz pensijas pabalstiem, kas ir līdzvērtīgi tiem, kuri paredzēti pensiju apdrošināšanas sistēmā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 16. jūnijs, *Lesar*, C-159/15, EU:C:2016:451, 28. punkts).
- 32 Pirmkārt, ir jāatgādina, ka saskaņā ar 33. protokola formulējumu LESD 157. pantā pabalstus, kas saistīti ar sociālā nodrošinājuma sistēmu, neuzskata par atalgojumu tādā gadījumā, “ja un ciktāl” tie attiecas uz nodarbinātības laikposmiem “pirms” 1990. gada 17. maija. Tas pats attiecas uz Direktīvas 2006/54 12. panta 1. punkta formulējumu, kurā ir noteikts, ka uz “visiem” pabalstiem saskaņā ar šādām sistēmām, kuri tiek piešķirti par nodarbinātības laikposmiem “pēc” šī datuma, attiecas šīs direktīvas II sadaļas 2. nodaļas noteikumu par vienlīdzīgu attieksmi minētajās sistēmās transponēšanas pasākumi.

- 33 Tā kā šajos noteikumos paredzētais vienlīdzīgas attieksmes principa pret vīriešiem un sievietēm iedarbības laikā ierobežojums ir atkāpe no LESD paredzētā vispārējā noteikuma, tas ir jāinterpretē šauri.
- 34 Otrkārt, ir jānorāda, ka 33. protokola formulējums ir identisks EK līgumam pievienotā Protokola (Nr. 17) par EKL 141. pantu formulējumam, kuriem ir acīmredzama saikne ar 1990. gada 17. maija spriedumu *Barber* (C-262/88, EU:C:1990:209), jo tie it īpaši attiecas uz šī sprieduma pasludināšanas datumu.
- 35 Kā Tiesa precizējusi 1993. gada 6. oktobra spriedumā *Ten Oever* (C-109/91, EU:C:1993:833), saskaņā ar 1990. gada 17. maija spriedumu *Barber* (C-262/88, EU:C:1990:209) uz EEK līguma 119. panta (pēc grozījumiem – EKL 141. pants, kas vēlāk kļuva par LESD 157. pantu) tiešo iedarbību atsaukties, lai prasītu vienlīdzīgu attieksmi arodpensiju jomā, var tikai saistībā ar pabalstiem, kas maksājami par nodarbinātības laikposmiem pēc 1990. gada 17. maija, kurā tika pasludināts šis spriedums, gan ievērojot izņēmumu, kas paredzēts attiecībā uz darba ņēmējiem vai viņu tiesību pārņēmējiem, kuri pirms šā datuma ir cēlušies prasību tiesā vai iesnieguši līdzvērtīgu sūdzību atbilstoši piemērojamajām valsts tiesībām (spriedums, 2003. gada 23. oktobris, *Schönheit* un *Becker*, C-4/02 un C-5/02, EU:C:2003:583, 100. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 36 Primāri tiesiskās drošības apsvērumi nepieļauj, ka tiek apšaubītas tiesiskās situācijas, kuru sekas ir beigušās pagātnē, ja šādā gadījumā vairāku pensiju sistēmu finansiālais līdzsvars ar atpakaļejošu spēku varētu tikt izjaukts (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2003. gada 23. oktobris, *Schönheit* un *Becker*, C-4/02 un C-5/02, EU:C:2003:583, 99. punkts).
- 37 Šis ierobežojums ir pārņemts 33. protokolā un ir ietverts arī Direktīvas 2006/54 12. panta 1. punktā.
- 38 Attiecībā uz Austrijas Republiku 1990. gada 17. maija spriedumā *Barber* (C-262/88, EU:C:1990:209) minētais atsauces datums atbilstoši šīs direktīvas 12. panta 3. punktam tika aizstāts ar 1994. gada 1. janvāri.
- 39 Treškārt, jāatgādina, ka LESD 157. pantā minētais vienlīdzīgas darba samaksas vīriešu un sieviešu dzimuma darba ņēmējiem princips ir viens no Savienības pamatiem. Turklāt saskaņā ar LES 3. panta 3. punkta otro daļu Savienība it īpaši veicina vīriešu un sieviešu vienlīdzību, un saskaņā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 23. pantu vīriešu un sieviešu līdztiesība ir jānodrošina visās jomās, tostarp nodarbinātības, profesijas un atalgojuma jomā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 3. jūnijs, *Tesco Stores*, C-624/19, EU:C:2021:429, 33. un 34. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 40 Šajā gadījumā no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka vecuma pensiju ikgadējā indeksācija, kas paredzēta pamatlīnētās aplūkotajā valsts tiesiskajā regulējumā 2018. gadam, tiek aprēķināta, pamatojoties uz iepriekšējā gadā saņemtās vecuma pensijas apmēru, uz kuru jau bija radušās tiesības, un šī indeksācija tika piemērota regresīvi ar pilnīgu izslēgšanu, pārsniedzot noteiktu summu. Turklāt minētā indeksācija nav atkarīga no attiecīgā saņēmēja nodarbinātības vai pievienošanās sistēmai laikposmu datuma.
- 41 Iesniedzējtiesā prasītāji pamatlīnētās norāda, ka vienlīdzīgas attieksmes pret vīriešiem un sievietēm princips ir pārkāpts tikai attiecībā uz šo valsts tiesisko regulējumu, kuram nav atpakaļejoša spēka. Turklāt pēdējie minētie pensionējās pēc 1994. gada 1. janvāra un saņēma pensiju, un viņi neapstrīd

nedz sākotnēji noteikto sākuma datumu, nedz apmēru. Viņi arī neapšaubā savas pensijas apmēru saistībā ar iepriekš veiktajiem maksājumiem vai nodarbinātības periodiem pirms 1994. gada 1. janvāra.

- 42 Ņemot vērā šī sprieduma 32.–39. punktā būtībā atgādinātos apsvērumus, 33. protokols un Direktīvas 2006/54 12. pants nav jāinterpretē tādējādi, ka šajās tiesību normās paredzētā vienlīdzīgas attieksmes pret vīriešiem un sievietēm principa iedarbības laikā ierobežojums būtu jāpiemēro ikgadējai vecuma pensiju indeksācijai, jo šāda mehānisma sekas nav tādas, ka tiek apšaubītas pirms minētajās tiesību normās paredzētā atsaucē datuma iegūtās tiesības vai veiktās iemaksas. No tā izriet, ka šajā gadījumā šis ierobežojums nevar tikt piemērots prasītājiem pamatlietās par vecuma pensiju ikgadējo indeksāciju, kāda pamatlietās aplūkotajā valsts tiesiskajā regulējumā ir paredzēta tikai 2018. gadam.
- 43 Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka 33. protokols un Direktīvas 2006/54 12. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka šajās tiesību normās paredzētais vienlīdzīgas attieksmes pret vīriešiem un sievietēm principa iedarbības laikā ierobežojums nav piemērojams valsts tiesiskajam regulējumam, kurā ir paredzēta tādu vecuma pensiju ikgadēja indeksācija, kuras tiek maksātas atbilstoši nodarbinātības sociālā nodrošinājuma sistēmai, kas ir piemērojama pēc minētajās tiesību normās paredzētā datuma.

Par otro jautājumu

- 44 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai LESD 157. pants un Direktīvas 2006/54 5. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, kurā ir paredzēta valsts ierēdņu vecuma pensiju apmēra ikgadēja degresīva indeksācija atkarībā no tās summas ar pilnīgu indeksācijas izslēgšanu, pārsniedzot noteiktu pensijas apmēru.
- 45 Šīs direktīvas 5. panta c) punktā ir aizliegta jebkāda tieša vai netieša diskriminācija dzimuma dēļ nodarbinātības sociālā nodrošinājuma sistēmās attiecībā uz pabalstu aprēķināšanu.
- 46 Vispirms jākonstatē, ka tāds valsts tiesiskais regulējums kā pamatlietās aplūkotais neietver tiešu diskrimināciju, jo tas ir vienādi piemērojams gan vīriešu, gan sieviešu dzimuma darba ņēmējiem.
- 47 Attiecībā uz jautājumu par to, vai šāds tiesiskais regulējums rada netiešu diskrimināciju, kas minētās direktīvas mērķiem definēta tās 2. panta 1. punkta b) apakšpunktā, no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka saskaņā ar 1965. gada Pensiju likuma 41. panta 4. punktu, lasot to kopsakarā ar ASVG 711. panta 1. punktu, Austrijas federālie ierēdņi, kuri saņem ikmēneša vecuma pensiju, kas ir lielāka par noteiktu apmēru, ir nelabvēlīgākā situācijā nekā tie, kuru vecuma pensija ir mazāka, jo pirmajiem minētajiem netiek piemērots pensiju palielinājums vai arī tās tiek palielinātas mazākā mērā. Šādā tiesiskajā regulējumā tātad ir noteikta atšķirīga attieksme pret Austrijas federālajiem ierēdņiem atbilstoši šķietami neitrālam kritērijam, proti, viņu pensijas apmēram.
- 48 Attiecībā uz jautājumu, vai šī atšķirīgā attieksme īpaši pastāv pret viena dzimuma personām salīdzinājumā ar otra dzimuma personām, iesniedzējtiesa norāda, ka, pamatojoties uz prasītāju pamatlietās iesniegto informāciju un *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa) konstatētajiem faktiem, nav izslēgts, ka no statistikas viedokļa ir izpildīti nosacījumi, kas ļauj konstatēt netiešu diskrimināciju dzimuma dēļ. It īpaši attiecībā uz diviem prasītājiem pamatlietās netiekot apstrīdēts, ka 1965. gada Pensiju likuma 41. panta 4. punkts, lasot to kopsakarā ar ASVG

711. panta 1. punkta pēdējo teikumu, skar daudz vairāk vīriešu nekā sievietes, jo vairāk vīriešu ir pārstāvēti to personu kategorijā, kuri saņem pensijas, kas pārsniedz šajā tiesiskajā regulējumā noteikto maksimālo aprēķina bāzi.

- 49 Šajā ziņā Tiesa ir nospriedusi, ka šādas īpaši nelabvēlīgas situācijas esamība var tikt konstatēta tostarp tad, ja ir pierādīts, ka valsts tiesiskais regulējums negatīvi ietekmē ievērojami lielāku viena dzimuma personu daļu salīdzinājumā ar otra dzimuma daļu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 24. septembris, *YS (Vadošu darba ņēmēju arodpensijas)*, C-223/19, EU:C:2020:753, 49. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 50 To faktu izvērtēšana, kuri ļauj uzskatīt, ka ir notikusi netieša diskriminācija, ir valsts iestādes kompetencē saskaņā ar valsts tiesību aktiem vai praksi, kas konkrēti var paredzēt, ka netieša diskriminācija var tikt konstatēta, izmantojot visus līdzekļus, tostarp statistikas datus. Tātad valsts tiesai ir jāizvērtē, kādā mērā tai iesniegtie statistikas dati ir ticami un vai tie var tikt ņemti vērā, proti, vai tie neatspoguļo gluži vienkārši nejaušas un gadījuma rakstura parādības un vai tie ir pietiekami būtiski (spriedums, 2020. gada 24. septembris, *YS (Vadošu darba ņēmēju arodpensijas)*, C-223/19, EU:C:2020:753, 50. un 51. punkts un tajos minētā judikatūra).
- 51 Ja statistika, ko iesniedzējtiesa var ņemt vērā, faktiski liecinātu par to, ka viena dzimuma darba ņēmēju, ko ir ietekmējušas attiecīgās valsts tiesību normas, noteikta procentuālā daļa ir ievērojami lielāka nekā otra dzimuma darba ņēmēju daļa, kas arī ietilpst šā tiesiskā regulējuma piemērošanas jomā, būtu jāuzskata, ka šāda situācija ir netieša diskriminācija dzimuma dēļ, kas ir pretēja Direktīvas 2006/54 5. panta c) punktam, ja vien šis tiesiskais regulējums nav attaisnots ar objektīviem un ar jebkādu diskrimināciju dzimuma dēļ nesaistītiem faktoriem (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2007. gada 6. decembris, *Voß*, C-300/06, EU:C:2007:757, 42. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 2020. gada 24. septembris, *YS (Vadošu darba ņēmēju arodpensijas)*, C-223/19, EU:C:2020:753, 54. punkts).
- 52 Šādā gadījumā šai tiesai tātad būtu jāpārbauda, kādā mērā šāda atšķirīga attieksme tomēr var tikt attaisnota ar faktoriem, kam nav nekādas saistības ar diskrimināciju dzimuma dēļ, kā tas izriet no Direktīvas 2006/54 2. panta 1. punkta b) apakšpunkta.
- 53 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru tā tas it īpaši ir gadījumā, ja izvēlētie līdzekļi atbilst likumīgam sociālās politikas mērķim, ir piemēroti attiecīgajā tiesiskajā regulējumā izvirzītā mērķa sasniegšanai un šajā ziņā ir nepieciešami, ņemot vērā, ka tie var tikt uzskatīti par piemērotiem izvirzītā mērķa sasniegšanai tikai tad, ja tie patiešām atbilst centieniem to sasniegt un ja tie tiek īstenoti saskaņīgi un sistemātiski (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2014. gada 17. jūlijs, *Leone*, C-173/13, EU:C:2014:2090, 53. un 54. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra, un 2020. gada 24. septembris, *YS (Vadošu darba ņēmēju arodpensijas)*, C-223/19, EU:C:2020:753, 56. punkts).
- 54 Turklāt Tiesa ir nospriedusi, ka, izvēloties sociālās politikas un nodarbinātības mērķu īstenošanai piemērotus pasākumus, dalībvalstīm ir plaša rīcības brīvība (spriedums, 2020. gada 24. septembris, *YS (Vadošu darba ņēmēju arodpensijas)*, C-223/19, EU:C:2020:753, 57. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 55 No Tiesas judikatūras izriet arī tas, ka, kaut arī valsts tiesai, kurai vienīgajai ir kompetence attiecībā uz faktisko apstākļu novērtēšanu un valsts tiesību normu interpretāciju, galu galā ir jākonstatē, vai un kādā mērā tajā izskatāmajā lietā apstrīdētā norma ir pamatota ar šādu objektīvo faktoru, tomēr Tiesai, kurai prejudiciālā nolēmuma procedūras ietvaros tai ir jāsniedz lietderīgas

- atbildes, ir kompetence sniegt norādījumus, lai valsts tiesa varētu pieņemt nolēmumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 24. septembris, YS (Vadošu darba ņēmēju arodpensijas), C-223/19, EU:C:2020:753, 58. punkts).
- 56 Šajā gadījumā no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka pamatlietās aplūkotā valsts tiesiskā regulējuma mērķis ir saglabāt vecuma pensiju saņēmēju pirktspēju, ar “sociālās kompensācijas” palīdzību atbalstot drīzāk nelielas vecuma pensijas [saņēmējus] salīdzinājumā ar lielāku vecuma pensiju [saņēmējiem], lai izvairītos no tā, ka rodas pārāk liela atšķirība starp šīm pensijām, un lai nodrošinātu to ilgtspējīgu finansēšanu.
- 57 Saskaņā ar Tiesas judikatūru – lai gan ar budžetu saistītie apsvērumi nevar pamatot diskrimināciju, nelabvēlīgi ietekmējot vienu no dzimumiem, mērķi nodrošināt ilgtspējīgu vecuma pensiju finansēšanu un samazināt plaisu starp valsts finansēto pensiju līmeņiem var tikt uzskatīti par leģitīmiem sociālās politikas mērķiem, kas nav saistīti ar diskrimināciju dzimuma dēļ (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2020. gada 24. septembris, YS (Vadošu darba ņēmēju arodpensijas), C-223/19, EU:C:2020:753, 61. punkts, un 2021. gada 21. janvāris, INSS, C-843/19, EU:C:2021:55, 38. punkts).
- 58 Līdz ar to pamatlietās aplūkotajam valsts tiesiskajam regulējumam ir leģitīmi sociālās politikas mērķi, kas nav saistīti ar diskrimināciju dzimuma dēļ.
- 59 Attiecībā uz jautājumu par to, vai šis tiesiskais regulējums atbilst samērīguma prasībām, kas atgādinātas šī sprieduma 53. punktā, it īpaši attiecībā uz tā piemērotību, no Tiesas rīcībā esošās informācijas izriet, ka tas ļauj palielināt tikai tās vecuma pensijas, kuru apmērs ir vidējs vai mazs, vienlaikus nodrošinot, ka pensijas, kuru apmērs ir vismazākais, tiek palielinātas līdz līmenim, kas ir augstāks par inflāciju, tādējādi veicinot šo pensiju ilgtspējīgu finansēšanu un samazinot atšķirības starp tām.
- 60 Protams, kā norādījusi iesniedzējtiesa, vecuma pensiju indeksācija atbilstoši inflācijas līmenim pati par sevi nemaina atšķirības starp dažādiem pensiju līmeņiem, un no matemātiskā viedokļa atšķirība starp tiem paliekot nemainīga. Tomēr cenu pieaugums vairāk ietekmē to personu dzīves līmeni, kuras saņem nelielas pensijas. Turklāt, tā kā pamatlietās aplūkotais tiesiskais regulējums attiecas tikai uz pabalstiem, kuru apmērs pārsniedz noteiktu sliekšni, to rezultātā pēdējie minētie tiek tuvināti mazāku pensiju līmenim.
- 61 Attiecībā uz to, vai šis tiesiskais regulējums ir ieviests saskanīgi un sistemātiski, ir jānorāda – kā tas izriet no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu un Austrijas valdības rakstveida apsvērumiem –, ka tas ir piemērojams visām ierēdņu vecuma pensijām, kā arī to vecuma pensiju saņēmējiem, kuras tiek izmaksātas gan atbilstoši nodarbinātības sociālā nodrošinājuma sistēmām valsts kontrolētos uzņēmumos, gan *ASVG* paredzētajai likumiskajai pensiju apdrošināšanas sistēmai. Tādējādi pamatlietās aplūkotā ikgadējā pensiju indeksācija esot piemērojama visiem valsts pensiju saņēmējiem, tomēr tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.
- 62 Ņemot vērā šī sprieduma 54. punktā atgādināto dalībvalstu plašo rīcības brīvību, izvēloties pasākumus, ar kuriem var tikt sasniegti to sociālās un nodarbinātības politikas mērķi, indeksācijas pasākuma īstenošanas saskaņotību nevar apšaubīt tādēļ vien, ka jau ir ieviesti citi īpaši sociālās politikas instrumenti, lai sasniegtu mērķi atbalstīt zemas ienākumus.
- 63 Tas pats attiecas uz faktu, ka ne privātajām nodarbinātības sociālā nodrošinājuma sistēmām, ne strādājošo ierēdņu algām netika piemērots tāds pats indeksācijas pasākums.

- 64 Pirmkārt, šīs privātās sistēmas, nav atkarīgas no valsts, tomēr tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai. Otrkārt, attiecībā uz strādājošiem ierēdņiem – lai gan saskaņā ar valsts tiesībām viņu iecelšana amatā rada darba tiesiskās attiecības uz mūžu un viņu vecuma pensija atbilst darba samaksai, kas valstij jāmaksā kā kompensācija par aktīvajā dienesta laikā sniegtajiem pakalpojumiem, – no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu un Austrijas valdības rakstveida apsvērumiem izriet arī tas, ka ierēdņu pensiju sistēma ir tikusi vairākkārt grozīta apmēram divdesmit gadu laikā, lai pielāgotos *ASVG* sistēmai. It īpaši viņu pensiju indeksācija vairs nemainās atbilstoši strādājošo ierēdņu algas izmaiņām, bet principā – atbilstoši inflācijas līmeņa izmaiņām, kā tas ir attiecībā uz pensijām, kas tiek izmaksātas saskaņā ar šo pēdējo minēto sistēmu. Turklāt, ņemot vērā pamatlietās aplūkoto valsts tiesiskā regulējuma mērķus, nešķiet, ka pensionētie un strādājošie ierēdņi atrodas salīdzināmā situācijā, jo it īpaši mērķis samazināt starpību starp vecuma pensijām, lai izvairītos no tā, ka laika gaitā rodas plaisa starp šiem pensiju līmeņiem, rada vajadzību nošķirt to pārvaldību no algu pārvaldības.
- 65 Fakts, ka ierēdņu vecuma pensijas maksā nevis apdrošināšanas iestāde, kurā viņi ir veikuši iemaksas, bet gan tieši valsts, nešķiet noteicošs arī attiecībā uz vecuma pensiju ilgstošas finansēšanas mērķi un nepieciešamību samazināt starpību starp šīm pensijām, ko ir izvirzījis Austrijas likumdevējs, pieņemot pamatlietās aplūkoto valsts tiesisko regulējumu. Turklāt pensiju indeksācija nav pabalsts, kas būtu kompensācija par veiktajām iemaksām (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2011. gada 20. oktobris, *Brachner*, C-123/10, EU:C:2011:675, 79. punkts).
- 66 Līdz ar to, neskarot pārbaudes, kas šajā ziņā ir jāveic iesniedzējtiesai, šis tiesiskais regulējums ir ieviests sistemātiski un saskaņoti.
- 67 Nešķiet arī, ka minētais tiesiskais regulējums pārsniegtu to, kas nepieciešams izvirzīto mērķu sasniegšanai. Protams, prasītāji pamatlietās norāda uz savu vecuma pensiju apmēra būtisku samazināšanos salīdzinājumā ar situāciju, kurā viņiem katru gadu kopš pensionēšanās atbilstoši valsts tiesībām būtu piemērota ar inflāciju vienlīdzīga indeksācija. Tomēr ir jānorāda, ka pamatlietās aplūkotajā valsts tiesiskajā regulējumā ir ņemta vērā attiecīgo personu maksātspēja. Proti, *ASVG* 711. pantā, uz kuru ir atsauce 1965. gada Pensiju likuma 41. panta 4. punktā, paredzētie pensiju paaugstināšanas ierobežojumi tiek diferencēti atkarībā no piešķirto pabalstu apmēra, un šāds palielinājums ir izslēgts tikai attiecībā uz vislielākajām pensijām.
- 68 Šādos apstākļos nav jāizvērtē, vai šie ierobežojumi var būt attaisnoti, ņemot vērā LESD 157. panta 4. punktu vai Direktīvas 2006/54 3. pantu. Katrā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru šīs tiesību normas nevar piemērot tādām valsts tiesiskajam regulējumam, tikai piešķirot sievietēm attiecīgo piemaksu pie pensijas, bet neatrisinot problēmas, kas viņām var rasties profesionālās karjeras laikā, un šī piemaksa nešķiet tāda, kura varētu kompensēt nelabvēlīgo stāvokli, kādā ir sievietes, palīdzēt viņām karjerā, un tādējādi nodrošināt pilnīgu vienlīdzību starp vīriešiem un sievietēm profesionālajā dzīvē (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 12. decembris, *Instituto Nacional de la Seguridad Social* (Piemaksa pie pensijas mātēm), C-450/18, EU:C:2019:1075, 65. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 69 Ņemot vērā visus šos elementus, uz otro jautājumu ir jāatbild, ka LESD 157. pants un Direktīvas 2006/54 5. panta c) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem nav pretrunā tādā valsts tiesiskais regulējums, kurā ir paredzēta regresīva valsts ierēdņu vecuma pensiju ikgadēja indeksācija atkarībā no to apmēra ar pilnīgu indeksācijas izslēgšanu, pārsniedzot noteiktu pensijas apmēru, gadījumā, ja šis tiesiskais regulējums nelabvēlīgi ietekmē būtiski lielāku daļu vīriešu nekā

sieviešu, ja vien ar minēto tiesisko regulējumu saskaņoti un sistemātiski netiek īstenoti mērķi nodrošināt vecuma pensiju ilgstošu finansēšanu un samazināt starpību starp valsts finansēto pensiju līmeņiem, nepārsniedzot to, kas nepieciešams šo mērķu sasniegšanai.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 70 Attiecībā uz pamatlietu pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

- 1) **LESD pievienotais Protokols (Nr. 33) par LESD 157. pantu un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/54/EK (2006. gada 5. jūlijs) par tāda principa īstenošanu, kas paredz vienlīdzīgas iespējas un attieksmi pret vīriešiem un sievietēm nodarbinātības un profesijas jautājumos, 12. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka šajās tiesību normās paredzētais vienlīdzīgas attieksmes pret vīriešiem un sievietēm principa iedarbības laikā ierobežojums nav piemērojams valsts tiesiskajam regulējumam, kuras ir paredzēta tādu vecuma pensiju ikgadēja indeksācija, kas tiek maksātas atbilstoši nodarbinātības sociālā nodrošinājuma sistēmai, kas ir piemērojama pēc minētajās tiesību normās paredzētā datuma.**
- 2) **LESD 157. pants un Direktīvas 2006/54 5. panta c) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem nav pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, kurā ir paredzēta regresīva valsts ierēdņu vecuma pensiju ikgadēja indeksācija atkarībā no to apmēra ar pilnīgu indeksācijas izslēgšanu, pārsniedzot noteiktu pensijas apmēru, gadījumā, ja šis tiesiskais regulējums nelabvēlīgi ietekmē būtiski lielāku daļu vīriešu nekā sieviešu, ja vien ar minēto tiesisko regulējumu saskaņoti un sistemātiski netiek īstenoti mērķi nodrošināt vecuma pensiju ilgstošu finansēšanu un samazināt starpību starp valsts finansēto pensiju līmeņiem, nepārsniedzot to, kas nepieciešams šo mērķu sasniegšanai.**

[Paraksti]